

Nasz Tygodnik

Pismo chrześcijańskich i polskich organizacyi.

Redakcja i Administracja:
Biała, Dom katolicki.
— —
Nr. telefonu 458.

Wychodzi
co sobotę.

Cena 20 halerzy.
— —
Ogłoszenia
od wiersza petitowego 1 K.

Nasze hasła.

W Imię Boże — dla chwały Bożej, dla dobra Ludu — rozpoczynamy to pismo.

Wszyscy, którzy tylko pracują wśród ludu czy w mieście, czy na wsi, odczuwają brak ogromny porządnej „naszej“ gazety, któraby roznosiła wszystko, co dobre i pożyteczne, po wszystkich zakątkach naszych okolic, któraby była czytana przez wszystkich robotników, małorolnych i rolników, wogóle wszystkich, co się z nami łączą pod hasłem chrześcijańskim i polskim.

Zwłaszcza w ostatnim czasie potworzyły się u nas piśmidła ziejące taką nienawiścią do wszystkiego, co drogie i święte dla każdego Polaka, szerzące tyle kłamstw bezwstydných między ludem, rzucające się na każdego, kto nie podziela ich zapatrywań, że konieczną jest rzeczą i najważniejszym obowiązkiem wszystkich ludzi dobrej woli, którym przyświecają najdroższe ideały: **Bóg i Ojczyzna i prawdziwe dobro Ludu pracującego** — wziąć się do obrony Wiary Świętej i Polski, wyrwać te kłamstwa przewrotne, zalewać ich piekielny ogień nienawiści wzajemnej, która nic nigdy trwale nie zbuduje, ale wszystko zburzyć i zniszczyć może i szerzyć z miłością ku wszystkim, zgodnie z prawdą, prawdziwy postęp na polu społecznem, gospodarczem, oświatowem i narodowem.

„Nasz Tygodnik“ będzie popierał wszystkie słuszne dążności do odrodzenia zaniedbanej wsi naszej, będzie chętnie umieszczał listy, pouczenia i dorady światłych rolników i znawców spraw rolniczych, będzie nawoływał do budowy domów ludowych, oraz do tworzenia pożytecznych przedsiębiorstw gospodarskich. Zostaliśmy na polu rolnictwa daleko w tyle za innymi ludami wskutek rabunkowej i przewrotnej polityki rządów zaborczych i musimy wielkimi krokami podążać za świetnymi wzorami zachodnich krajów.

Równocześnie będzie „Nasz Tygodnik“ szerzył wśród rolników przekonanie, że dobrobyt i szczęście robotnika jest zyskiem całego narodu, jest zabezpieczeniem państwa od niebezpiecznych zaburzeń i przewrotów, że dobrze płatny, a pracowity i sumienny robotnik zwiększa moc i bogactwo naszej Ojczyzny i jest na równi z rolnikiem niezbędną podstawą naszego gospodarczego i państwowego rozwoju. Dla obrony przed wyzyskiem będzie „Nasz Tygodnik“ popierał zbiorowe zakupno środków żywności przez Kółka i sklepy rolnicze, które będą korzystać przede wszystkim z łatwo dostępnej produkcji powiatowej (na przykład ziemniaków, kapusty, zboża) usuwając dotychczasowe pośrednictwo wrogów polskiego i chrześcijańskiego handlu.

„Nasz Tygodnik“ będzie bronił praw ludu pracującego po fabrykach, na roli i innych warsztatach pracy przed wszelkim wyzyskiem i uciskiem czy ze strony kapitalistów, paupów i żydów, czy ze strony pozornych niby przyjaciół i opiekunów tegoż ludu, będzie mówił prawdę śmiało w oczy każdemu, ktokolwiekby to był, czy pan, czy ksiądz, czy starosta, bo tylko prawda nas może wyswobodzić od zalewu kłamstw, będzie przynosił najlepsze wiadomości z całego świata, a zwłaszcza z Ojczyzny naszej, aby pouczyć wszystkich, co się dzieje ciekawego i pożytecznego na świecie, będzie łączył to wszystko co polskie i chrześcijańskie, aby pod hasłem: **Bóg i Ojczyzna i dobro Ludu** stworzyć naprawdę wielką **potęgę Ludu polskiego** i chrześcijańskiego w granicach naszej wielkiej, pięknej i bogatej Ojczyzny, któraby się oparła wszelkim zakusom socjalistyczno-żydowskim, któraby w niwecz obróciła zamysły ludzi złych i przewrotnych, aby tylko mącić, judzić i w mętnej wodzie łapać dla siebie korzyści, a wiarę świętą osłabiać, a Ojczyznę budującą się znowu burzyć, a panowanie zasad nienawiści i pięści przy pomocy żydostwa w świecie zaprowadzić.

Ludu polski i chrześcijański, czy tak nie jest, czy się już tak nie zaczyna? — Więc naprzód razem, skupmy się wszyscy koło „Naszego Tygodnika“, kupujmy go, rozszerzajmy go, piszmy do niego we wszystkich sprawach, kłopotach naszych. On będzie się starał wszystkim odpowiedzieć, wszystkim zadowolić, tylko razem, tylko wszyscy, a zgotujemy sobie lepszą dolę, lepszą przyszłość!

Niech żyje polski i chrześcijański Lud!

Reforma Rady gminnej w Białej.

Pół roku dobiega od powstania Polski niepodległej. Zdemokratyzowały się odtąd różne instytucje, powiew wolności przeszedł Polskę całą od wsi aż do stolicy, w której zasiadł najdemokratyczniejszy z sejmów świata. Rady miejskie wszystkich miast zmieniły swój wygląd przez powołanie uposażonej przedtem ludności robotczej do swego grona przynajmniej w 1/3 części dotychczasowego stanu. Jedna tylko Rada miasta Białej urzęduje dotychczas w dawnym składzie najohydniejszym ze wszystkich na ziemiach polskich.

Mimo że miasto liczy co najmniej 50% ludności polskiej, posiada dotąd reprezentację wyłącznie niemiecką, wskutek wojny zdekompletowaną i urzędującą z wykluczeniem Polaków a także z wykluczeniem ludności robotczej bez względu na jej narodowość. Kilkamiesięczne zabiegi Organizacji narodowej o dopuszczenie Polaków do Rady doprowadziły wreszcie do ugody, którą tak Niemcy jak Polacy uznali wreszcie za słuszną, że obie narodowości mają być reprezentowane w Radzie po równej liczbie, którą ustalono na 16. Trzecią grupą bez względu na przynależność narodową mają stanowić robotnicy lub drobni rzemieślnicy dotąd z woli ustaw austriackich od udziału w Radzie wyłączeni a cyfrę ich oznaczono także na 16.

Po mandaty z tej ostatniej grupy najbardziej natęczywie sięgali dotąd robotnicy socjalni demokratyczni. Byłoby jednak wielką niesprawiedliwością, aby oni tylko, posiadający w Białej samej znikomą ilość zwolenników mieli osiąść wszystkich 16 mandatów. Obecnie toczą się więc rokowania zmierzające do ustalenia sprawiedliwych zasad rozdziału i o ile szczęśliwie i szybko dojdą do końca, może przecieć i Biała odczuje nareszcie, że znajduje się pod rządami prawdziwych gospodarzy.

Niedołęstwo jednak władz politycznych nie umiających powiązać toczących się rokowań szybko i na zasadach bezwzględnej sprawiedliwości, nie daje nadzieji, aby do zgody w tej grupie dojść mogło.

Tymczasem rozgoryczenie ludności wzrasta a z nią żywiłowa niechęć do sprawców tego zamętu, wychodzącego na pożytek tylko Niemcom białskim. Nie pozostanie zdaje się nic innego jak zaapelować do Rządu warszawskiego, aby temu niedołęstwu kres położyć — co też niebawem uczynimy, jeżeli i tym razem rokowania się rozbiją.

Obchód kościuszkowski.

Dnia 6. kwietnia odbył się w Białej uroczysty obchód ku uczczeniu 125-tej rocznicy przysięgi Kościuszki na rynku w Krakowie.

Wielki obrońca niepodległości ziemi polskiej i wyzwolenia ludu z pańszczyzny tak przysięgał:

„Ja, Tadeusz Kościuszko przysięgam w obliczu Boga całemu Narodowi Polskiemu, iż powierzonej mi władzy na niczyj prywatny ucisk nie użyję, lecz jedynie dla obrony całości granic, odzyskania samowładności Narodu i ugruntuowania powszechnej wolności używać będę. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Męka Syna Jego“.

W piękny, słoneczny dzień odbył się pochód z pod Ratasza w Białej na plac deskowy na mszę połową przed obrazem M. B. Częstochowskiej. Ks. kapelan Jarzyna wezwał od ołtarza gorąco lud polski, aby się strzegł pilnie obłudnych wrogów wiary i Ojczyzny naszej i ażeby się łączył według przykazania Kościuszki do wielkiej służby dla wspólnego dobra. Następnie udał się pochód na nowy rynek i wysłuchał przemówienia p. Skulskiego, delegata Polaków z Ameryki, którzy tęsknią za braćmi w Ojczyźnie i pomagają — jak mogą i przedstawiciela Kółek rolniczych powiatu, p. Braszki, który wezwał do składki na pomnik Kościuszki w Białej i do braterskiej miłości i pomocy w czasach wielkiej nędzy w naszym powiecie. Nowa Ojczyzna, odrodzona w duchu Kościuszki, zwycięzcy z pod Racławic oprzeć się musi na silnych fundamentach karności i ofiary. W dzień obchodu zbierano składki na pomnik Kościuszki.

Popołudniu odbyło się przedstawienie „Kościuszki pod Racławicami“ w wyjątkach, poprzedzone przemówieniem Dyr. Mikulskiego o znaczeniu T. Kościuszki, śpiewami i muzyką. Wielka sala w Domu katolickim była wypełniona po brzegi.

Znaczenie organizacyi.

Każdy stan dążyć powinien do poprawy swego bytu i do obrony swojego stanu posiadania. Chcąc jedno i drugie osiągnąć, panować musi wśród tego stanu najzupełniejsza jednomyślność, każda jednostka musi się podporządkować pod interes ogólny, by tym sposobem jak najrychlej i najskuteczniej osiągnąć poprawę bytu odnośnego stanu lub obronić zagrożone interesy tegoż stanu.

Ponieważ jednomyślność tylko przez wspólne porozumienie się osiągnąć można, zaś jednomyślność w dążeniu do osiągnięcia poprawy bytu, czy też obrony stanu posiadania konieczna jest potrzebna, przeto dążyć musi każdy stan, starający się o poprawę lub obronę swoich interesów, o osiągnięcie potrzebnej jednomyślności. Do tego dojść może odnośny stan tylko przez zrzeszenie się, czyli przez organizację.

Organizacja pewnego stanu, mająca na cel poprawę bytu i obronę interesów, może za pomocą wspólnych narad i wspólnych na ten cel zbieranych

środków, łatwiej osiągnąć zamierzone cele aniżeli pojedynczy osobnik odnośnego stanu.

U nas najliczniejszym a najbardziej poprawy bytu i obrony interesów potrzebującym stanem, jest stan robotniczy. Od wszystkich wyzyskiwany i pogardzany choć na wszystkich pracujący robotnik, z powodu braku uświadomienia nie umie znaleźć dróg, do poprawy jego bytu i obrony jego interesów prowadzących. Brak oświaty, której rozumiejsze jednostki robotnicze bardzo odczuły, był i jest tym jedynym hamulcem opóźniającym osiągnięcie uświadomienia szerokich mas robotniczych.

To też organizacye stanu robotniczego, mające za główny cel poprawę bytu i obronę interesów robotniczych, starają się cel ten osiągnąć przez uświadomienie robotników. Robotnik bowiem dopiero wtenczas zrozumie konieczność bronięcia swoich interesów za pomocą organizacyi kiedy będzie dostatecznie uświadomiony. Organizacya, dbająca o swoich członków urządza o ile możności najliczniejsze zgromadzenia, na których swoich członków uświadamia. Stara się swoim członkom w sposób dla nich przystępny tłumaczyć ich położenie społeczne i wskazuje stosowne środki dążące do zamierzonego celu. Taki cel mają stowarzyszenia oświatowe, które mają swoją siedzibę w Domu katolickim w Białej. O ile organizacya jest dość silna, a uświadomienie członków tak daleko posunięte, że nie zachodzi obawa złamania solidarności, może organizacya przystąpić do zrealizowania swojego zadania, czyli może przystąpić do poprawy bytu swoich członków. W tym celu przystępuje organizacya do stawiania żądań podwyższenia zarobków robotniczych, usunięcia szykan, zaprowadzenia krótszego czasu pracy i t. p. Gdy organizacya natrafi na opór ze strony przedsiębiorcy i ten wobec słusznych żądań organizacyi o żadnej zmianie dotychczasowego stosunku słuchać nie chce, wtenczas organizacya chwytą się ostatecznego swego środka, którym zmusza przedsiębiorcę do ustępstw. Środkiem tym jest strajk. Jeżeli robotnicy chcą za pomocą strajku zmusić przedsiębiorcę do uznania swoich żądań, muszą do strajku wszyscy solidarnie się przyłączyć, gdyż tylko wtenczas mogą wymusić na nim to, czego żądają i tutaj właśnie okazuje się czy organizacya jest silną dostatecznie i zdolną do przeprowadzenia żądań swoich członków.

Gdy organizacya niczego nie zaniedbała, przedewszystkiem postarała się o to, by wszyscy pracujący byli nie tylko zorganizowanymi, ale i dostatecznie uświadomieni, to o ile żądania poprawy są słuszne, to strajk musi się powieść i robotnicy odniosą zwycięstwo.

Z powyższego wynika więc, że organizacya jest koniecznie potrzebna. To też wszyscy robotnicy którym dobro własne leży na sercu, dążyć powinni do jaknajrychlejszego zorganizowania się. Że jednak tylko prawdziwie robotnicza organizacya może dla robotników osiągnąć cel zamierzony, a taką organizacyą jest **Polskie Zjednoczenie zawodowe**, nie powinien się znaleźć ani jeden robotnik lub robotnica, którzyby nie należeli do tej organizacyi.

Więc naprzód do organizowania się, bo tylko w organizacyi jest siła i tylko przez organizację wyzbędziemy się nędzy. Zgłaszać się do organizacyi można w sekretaryacie Domu Polskiego w Bielsku i w Domu katolickim w Białej.

Do pszczelarzy pow. bialskiego.

Delegat Zarządu Kótek był w Tow. rolniczym w Krakowie w sprawie cukru dla pszczół. — Wyjaśniono mu, że pszczelarzom, którzy zgłosili się do 6. marca, przydzielono cukier przez „Skibę“ w Kętach. Ale jest tam jeszcze dużo podań dalszych, zwłaszcza z gmin dookoła Białej. Towarzystwo rolnicze czeka na przydział cukru z Warszawy (wiwat Centrala!) i ma uwzględnić niezadowolone zgłoszenia, ale przedewszystkiem z tych powiatów, które całkiem cukru nie dostały. Jeśli Tow. rolnicze dostanie cukier dla Białej, zawiadomi „Skibę“ i pszczelarzy. Tymczasem trzeba pszczołom nakazać wielkopostną wstrzeźliwość.

Pszczelarze — złączcie się dla obrony waszych praw w powiatowe Towarzystwo pszczelarzy przy Zarządzie pow. Kótek roln. Zarząd zamierza urządzić za pośrednictwem znawców i miłośników pszczelnictwa kurs zawodowy w powiecie. Po świętach trzeba koniecznie urządzić w Białej zjazd.

Rozmaitości.

Sprawozdanie delegata Urzędu gospod. z Białej z wyjazdu do Krakowa 8. kwietnia w sprawie owsa i jęczmienia:

Jęczmienia ma dostarczyć Poznańskie w cenie około 200 K. za metr, owsa Królestwo w cenie około 350 K. stacya załadowania. Z Lubelskiego, gdzie jest jeszcze dużo zapasów zboża, nie można się spodziewać pomocy w skutek strejku rolnego. Na powiat bialski obejmie rozdział Spółka „Skiba“, wypadnie na nas ledwie kilka wagonów.

UWAGA: Ludzie chcą siać, a Kraków dopiero oblicza, ile komu przyznać i przez prywatną Spółkę rolniczą zamawia to zboże. Ta sama Spółka chciała dostarczyć Zarządowi Kótek rolniczych w Białej całej potrzebnej ilości zboża jeszcze w lutym — ale przez upór i opieszałość władz aprowizacyjnych stoi powiat do połowy kwietnia z pustymi rękami. Kiedyż wreszcie znikną stare zabytki urzędniczej gospodarki austriackiej — zniechędzone Centrale, — kiedyż rolnicy dojdą do głosu i rządu w swoich rolniczych sprawach!!

A co robili posłowie ludowi w Sejmie — nie wiedzieć. Dlaczego nie podnosili krzyku przeciw niedbalstwu i lichwie, jaka grozi małym rolnikom przy owsie i jęczmieniu do siewu?

Panowie posłowie, spełnijcie swój obowiązek wobec wyborców — póki czas!

Zasiłki amerykańskie. Reskryptem Komisji Rządzącej wszystkie zasiłki amerykańskie wstrzymane są z dniem 31. października 1918 roku, z tem jednak, że zasiłki amerykańskie po tym terminie przyznane i pobrane nie należy zwracać i pieniądze stronom odbierać. Zasiłki ameryk. dotąd nie zadowolone, nie będą już uwzględnione. Wstrzymanie zasiłków ameryk. postawiło wiele rodzin, których żywiciele są w Ameryce w strasznym położeniu i to dziś na przednowku. Zwracamy się dlatego do naszych posłów chrześcijańskich z powiatów robotniczych, aby przynajmniej dla tych powiatów i przy-

najmniej do zbiorów jesiennych ameryk. zasiłki były wypłacane.

Zasiłki za inwalidów i zmarłych, poległych, zaginionych na wojnie. Pismem Wydziału Opieki Społecznej Komisji Rządzącej w Krakowie wstrzymano zasiłki dla rodzin inwalidów, zmarłych, poległych i zaginionych na wojnie z dniem 30. kwietnia 1919 r. Zdajemy sobie z tego sprawę, że ostatecznie zasiłki muszą ustać; niechże jednak ustana w czasie, kiedy stosunki dla biednych zwłaszcza rodzin będą lepsze. Tak i to wstrzymanie zasiłków doleje oliwy do ognia nędzy rodzin pozbawionych swoich żywicieli. Chcemy przypuścić, że pewnie Rząd w Warszawie chce wydać ustawę i to w najbliższych dniach, która będzie regulowała pobieranie pensji dla inwalidów, poległych i zaginionych w ostatniej wojnie. Niechże posłowie nasi o tem pomyślą na seryo, albo niech dla naszych powiatów robotniczych zatrzymają zasiłki jak były, przynajmniej dla rodzin biednych bez — lub mało-rolnych. Inaczej rozgoryczenie w powiatach będzie straszne. Dla jasności nadmieniamy, że wsparcia inwalidzkie nadal zostają.

Ponieważ zewsząd otrzymujemy zapytania co do zasiłków, dlatego krótko przypominamy, że dziś ma prawo do zasiłków za męża, który jest przy polskiem wojsku: żona ślubna i dzieci ślubne i nieślubne; za syna, który jest przy wojsku polskiem: rodzice ślubni i matka nieślubna. Reszta jest wykluczona: a więc rodzeństwo, ojciec nieślubny, teściowie, wychowawcy i wychowankowie i t. d.

Zaburzenia w Bielsku. W piątek 4. bm. niewiadomo pod czym podmuchem przyszło do zaburzeń. Częścią robotnicy, częścią rozmaite punpury z okolic podmiejskich rzucili się na magazyny żyda Eichnera w Bielsku, gdzie zrabowano cukier, tłuszcz amerykański, pencaik i zapalki. Zapasy jednak w magazynach były własnością komisji aprowizacyjnej powiatu bielskiego, który już nawet rozdzielił owe zapasy na gminy robotnicze; wskutek tego obrzydłego rabunku, przy którym tyle zapasów się poniszczyło, podeptało, tyle się dostało w ręce niepotrzebujących, gminy owe robotnicze zostały pozbawione swoich podziałów. — Również w Dziedzicach rzucono się na magazyny Krzysztoforskiego, gdzie także magazynowano zapasy dla gmin okolicznych. Magazynów broniło kilkunastu żołnierzy. Jeden z robotników chciał koniecznie odebrać żołnierzowi karabin; wśród szamotania się wypalił karabin a kula przeszła przez głowę robotnika, kładąc go trupem na miejscu. Oto skutki agitacji jakichś ciemnych, przewrotnych jednostek. Zwracamy się do Ciebie Ludu polski i chrześcijański, robotniczy czy rolny, abyś nie dawał posłuchu na podobne podszepty. Nie plam rąk zbrodnią kainową, grabieżą lub bandytyzmem, bo Twe ręce Ludu polski były i są zawsze czyste. Są inne drogi, abyśmy spokojnie, a skutecznie zabezpieczyli żywność rodzinom i dzieciom naszym. Z rozboju najwięcej korzystają złodzieje i leniuchy.

Ważne dla chrześcijańskich robotników powiatu bielskiego. Nasi chrześcijańscy robotnicy powinni wszędzie po gminach zakładać Koła miejscowe; przedstawiciele tych kół winni wchodzić w komisje aprowizacyjne i kontrolować gminę przedewszystkiem, jak rozdziela artykuły spożywcze i o wszel-

kich nadużyciach donosić do powiatowej komisji aprowizacyjnej w Bielsku. Wszelkich informacji co do organizacji robotniczych udziela Sekretaryat Domu katolickiego w Białej.

Zawiadomienie Urzędu gospodarczego z 2. kwietnia. Urząd gospodarczy w Białej miał przyznanych przez Wydział aprowizacji w Krakowie 6 wagonów mąki żytniej i wagon amerykańskiej pszennej na obecny okres do Wielkiego Tygodnia.

Smalec amerykański w ilości 4200 kg. rozdzielono w następujący sposób: 4000 kg. po 10 deka na głowę przypadło na 40'000 osób najbiedniejszych a 200 kg. na kuchnie wojenne i ochronki.

Cukier otrzyma ludność w przepisanej ilości.

Ziemniaków jest w Poznańskim podostatkiem, ale przewóz idzie powoli, bo dużo wagonów jest w reperaturze.

Zawiadomienie z 9. kwietnia. Otrzymaliśmy wagon pięknej amerykańskiej słoniny, po odrąceniu na braki zostanie 90 tys. 400 kg. Do obdzielenia tą słoniną będzie 50 tys. ludzi potrzebujących. Komisja aprowizacyjna uchwaliła wydzielić 18. dkg. na osobę. Słonina będzie kosztowała 25 kor. za kg.

Na akcję zapomogową na nasz powiat otrzymało Starostwo 100 tys. kor. za marzec. Reskrypt odnośny Wydziału Opieki Społecznej w Krakowie wskazuje, aby użyć tych pieniędzy przedewszystkiem na kuchnie wojenne, dla dzieci biednych, dla urzędników niższych i sług rządowych, dla nauczycielstwa itd. Komisja aprowizacyjna uchwaliła szereg instytucji dobroczynnych, które mogą pobierać subwencje z tego funduszu, nadto poleciła zwrócić się do kierowników szkół w powiecie, aby dostarczyli spisu biednych dzieci i zaprojektowali sposób przyjęcia z pomocą tym dzieciom (kuchnie dla dzieci, odzież, obuwie.) Akcję zapom. prowadzi teraz p. sekretarz Wilczek.

Ważne dla inwalidów. Według nowego rozporządzenia mają się wszyscy inwalidzi zgłosić od 15. kwietnia z naszego powiatu do Wadowic do zapisu. Mają przynieść 1) wszystkie dokumenta wojskowe, 2) metrykę chrztu — żonaci, 3) metrykę ślubu, 4) metryki chrztu ich dzieci. (Zamiast metryk mogą być wyciągi metrykalne).

Do Szanownych Czytelników. Oto pierwszy numer Naszego Tygodnika w rękach Waszych. Za nim pójdą inne. Roznoścież wszędzie do fabryk, po kolejach, po wioskach tę gazetkę.

Robotnicy! Pracownicy! Kółkowcy! zorganizowani w naszych chrześcijańskich związkach, popierajcie „Nasz Tygodnik“, piszcie do nas o Waszych krzywdach, potrzebach, o wszelkich nadużyciach, abyśmy mogli Wam dopomóc, piszcie o naszej organizacji chrześcijańskiej czy jest i jak się rozwija w Waszej gminie. We wszystkich sprawach robotniczych, zasiłkowych, wojskowych i t. d. udawajcie się do sekretaryatu Domu katolickiego w Białej; we wszystkich sprawach Kółkowych do Związku Kółek rolniczych — Składnica w Białej I. piętro.

Kupców polskich prosimy o inseraty.